

Αθήνα, Πέμπτη 31 Δεκεμβρίου 2020

Αγαπητές –οί,

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση παρουσιάζουμε την έκδοση του νέου διπλού τεύχους του περιοδικού της Εταιρείας μας *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*. Η επιστημονική επιμέλεια οφείλεται στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, που την αποτελούν οι Παναγιώτης Κιμουρτζής, Γιώργος Κόκκινος, Έλλη Λεμονίδου, Άγγελος Παληκίδης και Παναγιώτης Γατσωτής. Η καλαίσθητη μορφή της οφείλεται στον εκδοτικό οίκο Gutenberg και στην ομάδα που εργάζεται στο Τμήμα Παραγωγής του οίκου, υπό τις οδηγίες ενός σπουδαίου τεχνίτη του βιβλίου, του Γιάννη Μαμάη. Είναι το πέμπτο τεύχος που εκδίδεται υπό την αιγίδα του Gutenberg, γι' αυτό και οι ευχαριστίες μας προς τους Γιώργο και Κώστα Δαρδανό είναι θερμές.

Το διπλό τεύχος 19-20 περιλαμβάνει εργασίες στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα από μέλη της Εταιρείας μας αλλά και από συναδέλφους του εξωτερικού. Πρόθεσή μας, η οποία με σταθερά βήματα εκπληρώνεται, είναι το περιοδικό μας να έχει ενεργό συμμετοχή στον διεθνή επιστημονικό διάλογο. Το εξώφυλλο και τα περιεχόμενα του τεύχους μπορείτε να τα βρείτε στις σελίδες που ακολουθούν.

Βάσει του Καταστατικού της Ελ.Ε.Ι.Ε, τα μέλη της Εταιρείας λαμβάνουν το περιοδικό ως δικαίωμα της καταβολής της ετήσιας συνδρομής τους. Επειδή οι συνδρομές είναι το βασικό οικονομικό στήριγμα της Ελ.Ε.Ι.Ε, παρακαλούμε θερμά τα μέλη, προκειμένου να λάβουν το περιοδικό, να ακολουθήσουν την ακόλουθη διαδικασία:

- α. καταβολή της συνδρομής (20 ευρώ) στον Λογαριασμό Τραπέζης που αναφέρεται κατωτέρω
- β. αποστολή του παραστατικού καταβολής της συνδρομής στον Γραμματέα, με κοινοποίηση στον Ταμία της Εταιρείας [emails: impetsas@eled.auth.gr & triantdoykas@yahoo.gr]
- γ. από τον Γραμματέα της Εταιρείας θα αποστέλλεται απαντητικό email με συνημμένο το τρέχον τεύχος 19-20.

Το ποσό των 20 ευρώ καταβάλλεται στον Λογαριασμό Τραπέζης της Ελ.Ε.Ι.Ε:
Τράπεζα Πειραιώς, IBAN GR2501720510005051069526651

Θερμούς συνεταιρικούς χαιρετισμούς,

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Καθηγητής Παναγιώτης Κιμουρτζής

Επ. Καθηγητής Γιάννης Μπέτσας

Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΛ.Ε.Ι.Ε.)

ΑΡΘΡΑ:

Pandelis Kiprianos
Constantin Katsakioris
Δήμητρα Τζανάκη
Παναγιώτης Παπαδούρης
Σήφης Μπουζάκης
Θεμιστοκλής Μουτσίσης
Πολύκαρπος Καραμούζης
Άγγελος Παληκίδης
Χαράλαμπος Κουργιαντάκης
Άγγελος Χατζηνικολάου
Ευάγγελος Μαυρικάκης
Αναστασία Παπαδοπούλου
Βιργινία Καρτσώνη
Γιώργος Κόκκινος

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ:

Παναγιώτης Γ. Κιμουρτζής
Νίκος Παπαδάκης
Δημήτρης Φ. Χαραλάμπους
Σοφία Ηλιάδου-Τάχου
Γιώργος Κόκκινος
Δημήτρης Φωτεινός
Κυριακή Φαρδή
Τριαντάφυλλος Δούκας

GUTENBERG

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΛ.Ε.Ι.Ε.)

ΤΕΥΧΗ 19-20 || 2019-20 • ISSN 1109-5806

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ της ΕΛΕΙΕ

Καθ. Παναγιώτης ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ (Πρόεδρος), Καθ. Σοφία ΗΛΙΑΔΟΥ-ΤΑΧΟΥ (Αντιπρόεδρος), Επίκ. Καθ. Γιάννης ΜΠΙΕΤΣΑΣ (Γραμματέας), Δρ. Τριαντάφυλλος ΔΟΥΚΑΣ (Γαμίας), Δρ. Γεωργία ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (μέλος), Καθηγητής Αθ. ΚΑΡΑΦΥΛΛΗΣ (αναπληρωματικό μέλος), Αν. Καθ. Βασίλης ΦΟΥΚΑΣ (αναπληρωματικό μέλος), Αν. Καθηγητής Γιώργος ΤΖΑΡΤΖΑΣ (αναπληρωματικό μέλος).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανδρέας ΑΝΔΡΕΟΥ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας), Δαυίδ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (Επίτιμος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων), Vitaly BEZROGOV (Prof. - Russian Academy of Education- Moscow), Antonella CAGNOLATI (Prof. - Università degli Studi di Foggia), Tien-Hui CHIANG (Prof. - National University of Tainan, Taiwan), José Luis Hernández HUERTA (Prof. - Universidad de Valladolid), Σοφία ΗΛΙΑΔΟΥ-ΤΑΧΟΥ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας), Δέσποινα ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), Θανάσης ΚΑΡΑΦΥΛΛΗΣ (Καθ. - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης), Παναγιώτης ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Γιώργος ΚΟΚΚΙΝΟΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Τάσος ΚΟΝΤΑΚΟΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Παντελής ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Πατρών), Gary McCULLOCH (Prof. - University College of London – Institute of Education), Δημήτρης ΜΑΥΡΟΚΟΥΦΗΣ (Καθ. - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Juri MEDA (Prof. - Università di Macerata - Italia), Σήφης ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ (Ομότιμος Καθ. - Πανεπιστήμιο Πατρών), Νίκος ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Κρήτης), Tiziana PIRONI (Prof. - Università degli Studi di Bologna), Simonetta POLENGHI (Prof. - Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano-Italia), Roberto SANI (Prof. - Università di Macerata - Italia), Γιώργος ΣΤΑΜΕΛΟΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Πατρών), Μαρία ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ (Prof. - Universität Wien), Δημήτρης ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ (Καθ. - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Κωνσταντίνος ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Θράκης), Αντώνης ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ (Καθ. - Πανεπιστήμιο Κρήτης), C.C. WOLHUTER (Prof. - North-West University, South Africa), Qian ZHOU

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Παναγιώτης ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ, Γιώργος ΚΟΚΚΙΝΟΣ, Έλλη ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ, Άγγελος ΠΑΛΗΚΙΔΗΣ, Παναγιώτης ΓΑΤΣΩΤΗΣ

Επικοινωνία με την Συντακτική Επιτροπή: Έλλη ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ
e-mail: elli.lemonidou@gmail.com

© Copyright 2020

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

Διδότου 37, 10680 Αθήνα, Τηλ. 210 3642003, Fax: 210 3642 030
www.dardanosnet.gr, e-mail: info@dardanosnet.gr

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΕΥΧΗ 19-20

2019-2020

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΛ.Ε.Ι.Ε.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΑ

Pandelis Kiprianos

The reception of US schooling in Greece (1828-1940) . . . 5

Constantin Katsakioris

Decolonization and Education. Eastern Bloc Educational
Aid to Africa in the Cold War 1950s-1991 32

Δήμητρα Τζανάκη

«Ψυχοπάθειαι εν τω Σχολείω» (1903-1934) 68

Παναγιώτης Παπαδόπουλος – Σήφης Μπουζάκης

Οργάνωση-Διοίκηση της Εκπαίδευσης στο παράδειγμα
του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου (Α.Ε.Σ.)
στον ύστερο Βενιζελισμό (1928-1932) 107

Θεμιστοκλής Μουτσίσης

Πρακτικά συνεδριάσεων του Ανώτατου Εκπαιδευτικού
Συμβουλίου, 1931: Οι θέσεις των καθηγητών
Παιδαγωγικής Νικίλαου Εξαρχόπουλου
και Αλέξανδρου Δελμούζου για τον αναλφαβητισμό
και τον καθορισμό των απαιτούμενων σχολικών τύπων . . . 135

<i>Πολύκαρπος Καραμούζης</i>	
Επιστήμη και θρησκευτική ιδεολογία στα τέλη του 19ου αιώνα	169
<i>Άγγελος Παληκίδης</i>	
Διδάσκοντας Ιστορία σε διαιρεμένες κοινωνίες: Η περίπτωση της Κύπρου	208
<i>Χαράλαμπος Κουργιαντάκης</i>	
Το μάθημα της Ιστορίας σε διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα	236
<i>Άγγελος Χατζηνικολάου</i>	
Μια ακόμα ανάγνωση της Μέρας Μνήμης «του Ολοκαυτώματος των Ρομά» από το ναζιστικό καθεστώς. 2 Αυγούστου	281
<i>Ευάγγελος Μαυρικάκης</i>	
Οργάνωση και διοίκηση της Εκπαίδευσης στην Κρήτη στις αρχές του 20ου αιώνα. Η περίπτωση του Κωστή Τριανταφυλλίδη	303
<i>Αναστασία Παπαδοπούλου</i>	
Τα Πρότυπα και τα Πειραματικά Σχολεία στην Ελλάδα: ένα σύντομο χρονικό	328
<i>Βιργινία Καρτσώνη</i>	
Κάτω από τον Τροχό του Hermann Hesse: Η εκπαίδευση στο Bildungsroman των αρχών του 20ου αιώνα	352
ΕΓΚΩΜΙΟ ΓΙΑΝΝΗ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ	
<i>Γιώργος Κόκκινος</i>	
Μια σκιαγράφηση της προσφοράς του στην ιστορική επιστήμη και την εκπαίδευση	396

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Παναγιώτης Γ. Κιμουρτζής

Σίφρης Μπουζάκης, *Πανελλήνια Αγωνιστική
Συνδικαλιστική Κίνηση Δασκάλων και Νηπιαγωγών
(ΠΑΣΚ Δ/Ν) (1974-2018). Αγώνες για τη δημοκρατία
και την αλλαγή στην εκπαίδευση. Θέσεις, αντιθέσεις,
δράσεις, συγκρούσεις, πρόσωπα, Πάτρα 2019* 403

Νίκος Παπαδάκης

Σίφρης Μπουζάκης, *Πανελλήνια Αγωνιστική
Συνδικαλιστική Κίνηση Δασκάλων και Νηπιαγωγών
(ΠΑΣΚ Δ/Ν) (1974-2018). Αγώνες για τη δημοκρατία
και την αλλαγή στην εκπαίδευση. Θέσεις, αντιθέσεις,
δράσεις, συγκρούσεις, πρόσωπα, Πάτρα 2019* 409

Δημήτρης Φ. Χαραλάμπους

Σίφρης Μπουζάκης, *Πανελλήνια Αγωνιστική
Συνδικαλιστική Κίνηση Δασκάλων και Νηπιαγωγών
(ΠΑΣΚ Δ/Ν) (1974-2018). Αγώνες για τη δημοκρατία
και την αλλαγή στην εκπαίδευση. Θέσεις, αντιθέσεις,
δράσεις, συγκρούσεις, πρόσωπα, Πάτρα 2019* 412

Σοφία Ηλιάδου-Τάχου

Σίφρης Μπουζάκης, *Πανελλήνια Αγωνιστική
Συνδικαλιστική Κίνηση Δασκάλων και Νηπιαγωγών
(ΠΑΣΚ Δ/Ν) (1974-2018). Αγώνες για τη δημοκρατία
και την αλλαγή στην εκπαίδευση. Θέσεις, αντιθέσεις,
δράσεις, συγκρούσεις, πρόσωπα, Πάτρα 2019* 417

Γιώργος Κόκκινος

Σίφρης Μπουζάκης – Ευαγγελία Κωνταρτζή,
*Τα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας του Δημοτικού
Σχολείου (1917-2017). Η διαχείριση των εθνικών
τραυμάτων, επιτευγμάτων και μύθων, Gutenberg,
Αθήνα 2019* 420

<i>Δημήτρης Φωτεινός</i>	
Σήφης Μπουζάκης – Ευαγγελία Κανταρτζή, <i>Τα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας του Δημοτικού Σχολείου (1917-2017). Η διαχείριση των εθνικών τραυμάτων, επιτευγμάτων και μύθων, Gutenberg, Αθήνα 2019</i>	430
<i>Γιώργος Κόκκινος</i>	
Ιωσήφ Βεντούρας, <i>Ibbur. Οι Εβραίοι της Κρήτης 1900-1950</i> , Μελάνι, Αθήνα 2019	436
<i>Κυριακή Φαρδή</i>	
Αντώνης Λ. Σμυρναίος, <i>Η ιστορία ως επιπόχωση. Από μία Ιστοριογραφία βουλμική σε μια υδροκεφαλική Διδακτική της Ιστορίας</i> , Γρηγόρη, Αθήνα 2020	444
<i>Τριαντάφυλλος Δούκας</i>	
John Tosh, <i>Why History Matters</i> , Palgrave Macmillan, London 2008	455
<i>Γιώργος Κόκκινος</i>	
Alun Munslow, <i>A History of History</i> , London and New York: Routledge 2012	458